

Xan Inaatel Jeims

¹ Iaa, Jeims, xan untutule Moroaa ma Orong Iesu Karisito, iaa atalaa abala inaatel laa sin abia sangaul axuuk ma ga laa lua ina no matenbung biao no Jiu di ta man tamtsaare labatina biexaa inaman labalaba.

Lasiaat axaau sin gim.

No mamaet ma xonkonon

² Nugu no taamat gim na taton sin abia no mat laxen xonkonon ma mamaet ta xaalame sin gim.

³ Amuina gim atii we, biao no xonkonon ina nagim no tinaalnge naba til awatwati gim lalon tinaalnge.

⁴ Gim na tigiri tilwatwat ngalibi biao namaang ina tilwatwat naba araraai xan tinaxaa lalon gim ngali gim ba maatkel ma xubit araraa. Ngalibi gim ba xap muun ngali xawas.

⁵ Nawe xa ina gim a xap ie sinaae na ningi Moroaa iwaa naba taal gomsaai araraai abia sinaae ma naba xap taxaariti xa mamaet, ma naba tali sin ia.

⁶ Oro biao ta atsura na suk taltaalnge ma na xap puei xan adodo amuina iwaa xa ta puei xan adodo, a malen tuun, maal ta maalen ma ga lii laangen laa tia ma tia.

⁷ Biao mat taamat na xap adodo we, naba xap adi xawas sin Moroaa.

⁸ Ia xo xudu ina taamat a xap man adamis sin no tinaxaa ta xosaraa.

⁹ Iwaa xida taamat ta suk muun, na paraak amuina a ies lot lalon no matan Moroaa.

¹⁰ Oro iwaa untang na paraak amuina iesan adokdok lalon no matan Moroaa. Amuina naba met malen xa nanaal.

¹¹ Pal atsila xaalame lapalaa taman xaraxin lelep ma ga amalangi soksok. No nanaal di ba xol laa lapula ma xan geramis naba se tamsi. Biaa iwaa untang ta lo xoxosaraa xan tinaxaa, naba maraamen sin xan xalkale ina untang.

¹² Atubudaani aia xa ta tilwatwat lalon xonkonon amuina nawe a se aiepatsaa abia xonkonon, naba adi xan bungwal ina tino biaa Orong tii se xubatsi ngali abia di, di ta titii ia.

¹³ Nawe xa atsigaii xonkonon na xap paare we “Moroaa a xonon iaa,” amuina namaang morokon a xap pupua ngali xonon Moroaa o Moroaa a xap xaa xonon xa ngali xosaraa namaang morokon.

¹⁴ Oro xonkonon a xaalame sin gita xuxuuk biaa sin xan sasaa morokon tsaa. Xan sasaa morokon naba tataii ia laa palpalaa ngali xosaraa namaang tsaxa.

¹⁵ Mil sin sasaa tsaxa ta se tiaan, a taxaali namaang tsaxa ma biaa namaang tsaxa ta se tsap lot ga taxaali minet.

¹⁶ Nugu no xos ina taamat, gim nangaam poroklii xaal di na apanaai gim.

¹⁷ No tinabel axaau araraa ma no tinabel mainaang a xaal lapalaa, ga xaalame lapula xaal sin Mom ina no xalaleng tade balalangit; iwaa ta xap puputsi malen no maliip.

¹⁸ Tii axilangi ngali tulen xan inesaait so sin gita, ga xosaraa gita ngali tsap nanaaxuuk ina xan

no tsi, ina no axoxos araraa.

Lolong ma xoxosaraa

¹⁹ Nugu no xos ina taamat, gim na adodomi abala, no inaman araraa di na isagaa ngali lolong ma di na paare adamis ma di na xap isagaa ngali magaa.

²⁰ Amuina xan minagaa taamat naba xap tali abia tino tutiik Moroaa ta saansili.

²¹ Biaabi gim na saali no namaang ta pun ma no namaang morokon ta puaren gim ma gim na sirawaa adamisi xan totore Moroaa biao ta soxaa lalon gim, biao naba ta pupua ngali atoa gim.

²² Nangaam alongmen gomsaai mu xan totore Moroaa, gim nangaam apanaai gim tsaa. Gim na xosor puaa senaara ta paare taman.

²³ Saa ia ta alongen abala totore oro ga xap xosaraa amusili sawe ta paare taman a malen aia taamat ta lasi no matan lalon tintinarun,

²⁴ o biao ta matngen araraai ia tsaa a es laa o a xap sauna mu a se adodolii asen mat we.

²⁵ Oro iwaa taamat ta nan axaautsi xan lo tutiik Moroaa, biao ta tali leiwaa ma ga tigiri xosaraa abala ma ga xap adodolii samaarang tii se alongmen oro a lo xoxosaraa no, Moroaa naba atubudaani ia sin samaarang ta xosaraa.

²⁶ Nawe xa a we ia unlanglangaari, o ga xap arongi ma alatsangi nan xaliman, apanaai ia tsaa ma biao xan langlangaari asuk maarang gomsaa.

²⁷ Langlangaari biao xida Mom Moroaa ta sirawaa malen a mixat ma a xap xa daraxe lalon: ngali tilaamamil sin no nantinmet ma no aina nal, lalon xadi no mamaet ma gita na tilaamamil

axaau sin gita tsaa ngali biaa namaang tsaxa ina abala xolkolmoxo na xap amorokoni gita.

2

Nangaam saan ngali biexaal mu

¹ Nugu no taamat, malen no untaltaalnge lalon xan minaalam Orong Iesu Karisito, gim nangaam saan ngali biexa inaman mu o biexaal a xap.

² Nawe xa taamat atsiga lalon anua xumkumul ga tamtuel lalon maraabio* ta goul ma no u ga mamainaang o iexa muunwas bula atamtuel lalon no uga xabaar atsiga bula.

³ Nawe u asen buxaai num mangmangle sin aia taamat ta tamtuel lalon no uga mamainaang, u ba paare we ibe mamainaang abala ngali iu, oro u ga paare ngali aia muunwas laa til a tile o u na tsotso atala lapula sangan no xa'igi.

⁴ Nawe u xaa paare weaatia, u se asen namaang ina inten ma saansili mu no turaam ma gim ga se tsap malen no unininte taman no adodo morokon.

⁵ Gim lolong nugu no xos ina taamat, Moroaa tii se axilangi biaa di ta muunwas sin nanen ina abala xolkolmoxo ngali di ba minaas lalon tinaalnge ma ngali tapkina abia xan maradaan Moroaa biaa tii xubu tali sin abia di, di ta titii ia.

⁶ Oro gim se amangieli no muunwas. A xap no untang abia di ta tali mamaet sin gim? A xap no untang abia di ta tataii gim laa lalon ininte?

⁷ A xap abala mu di, di tii paare tsaxa taman xan iesan axaau Iesu iwaa gim ta manman lalon?

* **2:2 2:2** *maraabio* - Ina kakaalis.

⁸ Nawe gim amusili xan lo Moroaa biaa di ta atalaa lalon Inaatel Pat, “Titii turaam sangaam malen u ta titii iu tsaa,” gim se xosaraa sawe ta tutiik.

⁹ Oro nawe gim saan mu ngali biexaa taamat ma gim ga xap saan ngali biexaal, gim se xosaraa namaang tsaxa ma xan lo Moroaa a paate asen we, gim no unlaklaxei lo.

¹⁰ Sinsa, saa ia ta taxaariti abala lo araraa oro ga litke sin xa ta xuuk, a se laxei no lo araraa.

¹¹ Ngalisa ta we, “Nangaam matul mii xa u ta xap maxis sin,” ma a paare bula we, “nangaam sas amantei xa.” Nawe u xap matul mii xa u ta xap maxis sin o u ga sas amantei xa, u se tsap xa unlaklaxei lo.

¹² Gim na papaare ma atolomi abia di, lo naba ta ininte sin di ma naba aleiwaai di.

¹³ Nawe gim xap asen biirbirum sin iexa, Moroaa naba xap asen xan biirbirum sin gim, sin abia leng naba ta ininte sin gim. Oro iwaa xa ta tali biirbirum, naba taton sin leng Moroaa naba ta ininte sin ia.

Tinaalnge ma no tinaxaa axaau

¹⁴ Nugu no taamat, sen mamainaang biaa nawe xa taamat a we a ie tinaalnge oro ga xap xaka tinaxaa axaau? We, biaa mat tinaalnge naba atoa ia?

¹⁵ Nawe xa turaagamasen o xa motogo a xap xakaa uga ma luxaal ngali no leng xuxuuk.

¹⁶ Nawe xa a paare ngali ia, “Laa, Moroaa naba atubudaani iu! Alapaa gim ma gim na angen axaau,” oro ga xap xosaraa xawas ngali tiltsomi pakpak, Sen axaau ina xan tinaalnge?

17 Sin abia uk sal, tinaalnge mu ta xap xa tinaxaa mii, biao tinaalnge a se met.

18 Oro xa naba paare, “U ie tinaalnge, iaa ie tinaxaa.”

“Asen sin iaa num tinaalnge ta xap xa tinaxaa sin, ma iaa ba asen sin iu nugu tinaalnge taman sawe iaa ta xosaraa.”

19 U taltaalnge we, Morooa axuuk mu. Asuk axaau! No salawa tsaxa bula di taltaalnge weaatia ma di ga dirdiir taman minataa.

20 Iu tangtangabaa, iaa ba asen sin iu we, tinaalnge ta xap xa tinaxaa axaau a maarang gomsaa mu.

21 Adodomi xida iaaiia Abaram, Morooa tii putsangi ia, taamat tutiik amuina tii tabiel taman xan tsi Aisak papan ibe tsutsungit.

22 Gim lasi we xan tinaalnge tii taxaa etudim mii xan no tinaxaa axaau ma xan tinaalnge tii ga suk xubit araraa sin sawe tii xosaraa.

23 Ma biao Inaatel Pat tii ga taxaawiti we, *“Abaram tii taltaalnge sin Morooa, ma Morooa tii ga putsangi ia we, untutiik,”*✠ ma Morooa ga putsangi ia turan.

24 Gim lasi Morooa naba atutiki taamat sin senaara ta xosaraa ma a xap sin tinaalnge mu.

25 Sin abia uk sal Morooa a inten Reaap iwaa aina in lalon sal tii ga putsangi ia we aina tutiik, ngali sawe tii xosaraa biao tii axos xibong sin no unmakmaxil ta lua in Israel ma tii ga tulen delulu laa sin sal xaatsap.

26 Malen pakpak ta xap xa nantanua a se met, biao tinaalnge ta xap xa tinaxaa axaau a se met.

✠ 2:23 2:23 Til 15:6

3

Arongi nan xaliman

¹ Nugu no taamat, a xap gim araraa gim ba tsap no unaasasing, amuina gim atii we, gita no unaasasing, Moroaa naba ininte buxa tsaa sin gita.

² Gita araraa gita ba litke sin no daan sal. Nawe xa a xap xaa xosaraa namaang tsaxa sin sawe ta paatinai, ia taamat axaau so laaliu, ma ga pupua ngali arongi xan pakpak araraa.

³ Biaa gita ta pitsi xa pu ain* laa sin ngutsina os† ngali naba lolong amusili gita. Sin abia sal gita pupua ngali putsi aia os araraa.

⁴ Xariin mono a malen puapua, biaa ta suk lot buxa ma biaa xariin maal ta maalen, nan pu es dokdok mu, a pupua ngali atutiki abia mono itaa ta we na laa.

⁵ A malen mu nan xaliman gita, ia nan xolot dokdok mu ina pakpak, oro a xaa paraak buxa. Adodomi biaa xariin utang, ta uk sin pu xinaal dokdok mu.

⁶ Nan xaliman gita bula, biaa ie. Ia xolot ina no isuaan gita ma a us taman no namaang morokon ma ga amorokoni gita. Ma ia tsaa ga atiltsoli ie lalon xida no tino araraa, biaa ie ta xaal Edes.

⁷ No mat laxen matauteng araraa, no maan, xa pu, tsitsi di ta xaamkaam ma no xoo lot in lau, taamat alatsangi di,

⁸ oro a xap xa taamat na pupua ngali alatsangi nan xaliman. A taxaaturung mu ngali xosaraa

* **3:3 3:3** *pu ain-* Dokdok sin ngutsina os ngali laamuangen.

† **3:3 3:3** *os sin Ingles - Horse.*

namaang tsaxa. A malen xa tsaxa lalon ngutsina tsitsi biao ta tali minet.

⁹ Taman nan xaliman gita, gita xa pa'ii xida Orong ma Mom. Taman nan xaliman gita bula gita xaa xororaa no inaman biao Moroaa ta xosaraa di malen ia tsaa.

¹⁰ Taman abia uk ngus gita xaa pa'ii ma gita xaa xororaa iexa. Nugu no taamat gita na xap xosaraa abala mat namaang.

¹¹ A pupua ngali daan memem ma tes delu ba wet tsuul lalon xa uk keke?

¹² Nugu no taamat a pupua ngali xa ie fik naba waalii no waan olip o xa taa naba waalii fik? Malen mu keke ta tes a xap pupua ngali atsapngen daan memem.

No sinaae ta lua

¹³ Sa ia ta sinaae ma ga leng axaau labatina gim? Poroklii na asen taman xan tino mainaang, no tinaxaa axaau biao tii xosaraa taman namaang ina adokdoki ia tsaa biao ta xaal sin sinaae.

¹⁴ Oro nawe gim ie no daan bal tsaxa ma angen tsaxa lalon nagim no butsa, gim nangaam paraak taman nagim no sinaae amuina a xap so.

¹⁵ Biao mat laxen sinaae a xap xaal balalangit oro ina balan pula, a xap ina nantanua, xan Saatan.

¹⁶ Amuina itaa adodo tsaxa ma angen tsaxa a manman biao gim ba tatanginai xalkale tsaxa ma no namaang ta morokon araraa.

¹⁷ Oro biao sinaae ta xaal balalangit biao nanaaxuuk ina abia araraa ta mixat; mil malina

titii, mangmagus, lolong amusili, us taman biir-birum ma no waawaan axaau, taamat untitii ma taamat ina soina.

¹⁸ No unmalina di ta soxaa lalon malina, di ba atsapngen tatat ina namaang tutiik.

4

Laa atataen Moroaa

¹ Sawe atapaasi inesas ma inemagaee labatina gim? Balawaa namaang a xaal lalon nagim no sasaae biao ta sas lalon gim.

² Gim saan ngali xaa was, oro gim xap adi, biaabi gim sas amantei. Gim no mataxaaxaa, oro gim ga xap pupua ngali adi sawe gim ta saan ngali biaabi gim emagaee ma esas. Gim ga xap adi amuina gim xap ningi Moroaa.

³ Biao gim ta ningi Moroaa ngali xawas o gim ga xap adi, amuina gim ningi taman no adodo ta xap tutiik, sinza gim ba ta lii no, sin namaang tataton ina pakpak.

⁴ Gim no muun taltaalnge, gim malen aina in lalon sal ta papaalii xan maxis, gim xap atii we, ngali turangen xolkolmoxo a malen gim palolii Moroaa? Saa ia ta inten ngali turangen xolkolmoxo naba tsap xan matenkorot Moroaa.

⁵ O gim adodo we biao Inaatel Pat a maarang gomsaa, ngaa? Moroaa axosngi gita taman nantanuan gita ngali gita na amusili ia mu.

⁶ Oro Moroaa a tali buxaai amiimiilam sin gita. Biaabi inaatel ga paare we,
“Moroaa a epuske mii no pepesok
oro a tali amiimiilam sin no mangmagus.”☆

⁷ Gim na tali gim tsaa araraa sin Moroaa. Gim na sas xaali Saatan ma naba sol loxono gim.

⁸ Xaalame atataen Moroaa mil naba xaalame atataen gim. Gim no untsaxa, guraii no liman gim, ma gim no xo xudu, gim na amixati nagim no butsa.

⁹ Gim na teng lolbiir buxa ngali nagim no na-maang tsaxa. Gim na putsu nagim no nongnong laa sin lolbiir ma nagim taton laa sin matabirum.

¹⁰ Adokdoki gim tsaa laamuaan Orong ma naba alet laangen gim lapalaa.

¹¹ Nugu no taamat, gim nangaam paare tsaxa ngali biexaal. Sa ia ta paare epuske ngali xan taamat o ga ininte sin ia, a paare epuske mii lo ma ga ininte sin. Biaa gim ta ininte sin lo, gim xap amusili lo oro gim xalkale lalon ininte ina lo.

¹² Moroaa mu a tali abia lo ma ia mu unininte ma ia xasinge a pupua ngali atoaa ma ngali xosaraa atsoti. Biaabi ga xap tutiik ngali gim ba ininte sin no turan gim atataen gim.

Nangaam paraak ngen nowa

¹³ Lolong gim no saa gim ta paare, “Talaawaa o nowa gita ba laa lalon abia inaman laba, gita ba laa manman atia met axuuk ngali gita ba taxaa ma sune taman no maarang ma xosor xuxute.”

¹⁴ Gim suk xap atii sawe naba ta tsap nowa. Adodo ngali nagim tino. Gim malen mu pu ubaas biaa ta aseat dokdok mu o mil a se xaapinei.

¹⁵ Oro u na paare weaatalaa, “Natawe xan sirsiir Orong gita ba tino tsaa ma gita ba xosaraa balawaa no o biliaa no.”

¹⁶ Oro gim paraak ma paare pispis. No parparaak araraa a morokon.

17 Saa ia ta atii biao mamainaang ngali na xosaraa o ga xap xosaraa, ia untsaxa.

5

Moroaa naba ininte sin no untang

¹ Gim lolong axaau, gim no untang gim na teng lot amuina no xaraxin mamaet biao naba ta xaalame sin gim.

² Nagim no tang naba maraap ma nagim no uga mamainaang no utut di ba ngani no

³ Nagim no goul ma silwa naba ros,* biao nagim namaang ina ngungus naba papaare leng taman gim ma na ngen araraai nagim no pines malen ie. Gim se axumuli no daan maarang ngali laa sin xapkap ina leng.

⁴ Gim lolong! Gim xap mager ulii no untinaxaa biao di ta taxaa lalon nagim no uma ma di ga teng epuske mii gim. Biao xadi tineng no untatat a se tsiili no talingan iwaa Orong Belaba.

⁵ Gim se tino lalon axoxorong ina abala balan pula ma gim ga se paaxabes. Gim ga se pompom pupua sin abia leng di ba ta sas amantei gim malen di ba ta sas amantei bol ngali luxaal.

⁶ Gim se atutali ma sas amantei no inaman tutiik, biao di ta xap epuske mii gim.

Liliis adamis lalon sosong

⁷ Nugu no taamat gim na liliis adamis til sin xan inamula Orong. Gim atii biao iwaa tapkina uma ta liliis ngali pula naba atsapngen luxaal axaau ma naba suk liliis adamis pupua sin leng so langit naba ta usangi uma.

* 5:3 5:3 ros sin Ingles - Rust.

⁸ Gim bula, gim na suk liliis adamis ma tilwatwat, amuina xan inamula Orong a se atat.

⁹ Nugu no taamat, gim nangaam ngurnguruk engen gim. Orong naba se atat ngali mula malen unininte.

¹⁰ Nugu no taamat, malen puapua ina liliis adamis lalon sosong, gim na adodomi no propet biao di tii papaare taman iesan Orong.

¹¹ Malen gim ta atii, biao di ta tilwatwat, giem ba nanxilalaa di we Morooa naba atubudaani di. Gim se alongmen Job sin xan tiltil watwat ma gim se lasi senaara Orong ta atsapngen. Orong a us taman titii ma biirbirum.

¹² Nugu no taamat, maarang ta lot buxa, nangaam waawaa lima laa balalangit o sin xolkol-moxo o taman xa ies ina xawas bula. Biao num "Iou" na iou, ma "A xap" na a xap, o Morooa naba atutali xa mamaet sin iu.

Ningning taman tinaalnge

¹³ Nawe xa ia ina gim ta man lalon xa mamaet? Ia na ningning. Nawe xa ia ta taton? Papaalii na arouki no ananaan ina paipa'ii.

¹⁴ Nawe xa ia ina gim ta maramase? Na ilei no xusaak ina xan matenaanua Morooa ngali ningning papan ma di na patsaa taman daanwe sin iesan Orong.

¹⁵ Di na suk ningning taman tinaalnge ma balawaa no mat laxen sausawit naba atooa iwaa xa ta maramase, Orong naba atooa ia. Nawe a xosaraa xaa namaang tsaxa, Orong naba adodolii xan no namaang tsaxa.

¹⁶ Biaabi gim na paare leng taman nagim no namaang tsaxa sin gim xuxuuk ma ningning

ngali gim xuxuuk ngalibi Orong naba atoa gim.
Xan ningning taamat tutiik asuk xoror buxa ma
naba atsapngen waawaan.

¹⁷ Elaija, taamat mu malen gita, a ningning
watwat ngali na xap langit papan pula, ma tii ga
xap usa sin no miet ta tuul ma xolot.

¹⁸ Mil ga sebula ningning ma balalangit ga tali
langit, ma balan pula ga atsapngen no luxaal.

¹⁹ Nugu no taamat, nawe xa ina gim a se laa
palaaen abia soina ma xa ga gii mulangen,

²⁰ adodomi abala: Saa ia ta gii mulangena xa
untsaxa sin abia tsaxa, a se aleiwaa ia sin minet
ma Moroa naba adodolii xan no namaang tsaxa
araraa.

Inesaait Mamainaang Laa Sin Notsi
The New Testament in the Notsi language of New
Ireland Province, Papua New Guinea

Copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Notsi)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-08-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Aug 2025 from source files dated 14 Aug 2025

601480e7-130d-5189-be42-9e43a92dbdde